

Underlag inför bolagsdialog med Västerbottensteatern AB

(ägs till 40 % av Region Västerbotten)

Checklista för Region Västerbotten

Dokument som efterfrågats	Bifogas som bilaga (markeras med kryss)	Ej fastställd ännu/ Kommentar om avvikelse
Bolagets förutsättningar och utmaningar	X	
Årsredovisning	X	
VD-kommentar per augusti 2023/Uppföljning av bolagets verksamhet mot ägardirektiv per augusti 2023	X	
Lekmannarevisorernas granskningsrapport 2023	X	
Verksamhetsplan 2024	X	
Internkontrollplan 2024	X	
Rapport för internkontrolluppföljning	X	
Intyg/rapport eller motsvarande, där det framgår att styrelsen har prövat och intygar att den verksamhet som bedrivits inom bolaget under den period som rapporten avser har bedrivits i enlighet med fastställt kommunalt ändamål och inom ramen för de kommunala befogenheterna.	X	

Analys och sammanfattning av inlämnat underlag

Bolagets förutsättningar på kort och lång sikt

Urholkningen av anslagen från stat, region och kommun som skedde 2024, när uppräknigen inte gjordes i enlighet med den tidigare normerade beräkningen, påverkar bolagets ekonomi negativt. Utöver det har det ekonomiska läget med en lågkonjunktur och hög inflation inverkan på Västerbottensteatern både direkt och sekundärt. Inflationen och prisökningar gör att biljettköp till en teaterföreställning konkurrerar hårdare med andra nödvändiga behov för publiken. Prisökningen har även verkan på bolagets produktions- och turnékostnader. Förra årets avtalsrörelse resulterade i ett relativt högt märke, vilket påverkar bolagets lönekostnader.

Bolaget beskriver att om inte anslagsgivarnas nivå för uppräknings återgår till den tidigare normen med indexuppräknings, kommer urholkningen av grundfinansieringen för bolaget fortgå. Vilket skulle innebära långtgående konsekvenser för möjligheten att uppfylla bolagets uppdrag. I tider av kris ökar, snarare än minskar människors behov av kultur. Efterfrågan av bolagets verksamhet kommer att finnas, även om förutsättningarna att leverera kan påverkas negativt, framför allt beroende av ekonomin.

Västerbottensteaterns styrelse har antagit en ny vision, verksamhetsplan och långsiktiga strategiska mål för kommande treårsperiod. Den nya visionen är: Västerbottensteatern - Sveriges bästa länsteater för modig scenkonst som berör, berikar och utmanar. För hela Västerbotten, hela Sverige och för alla. I bolagets nya treårsplan finns fyra strategiska mål med rubrikerna - Publiken; Konsten; Kontexten och Kvalitén - som utgår från ägardirektivets olika delar.

Bolagets teaterproduktioner har spelats i Skellefteå och på regionala turnéer. Bolaget ser att det ekonomiska läget och det utökade utbudet i Skellefteå vissa fall påverkar beläggningsgraden. Några särskilda noteringar är samproduktionen med Riksteatern - Vajlett & Rut, som spelade 53 föreställningar under våren i hela Sverige. Årets sommarsteater Spelman på taket var nära ett historiskt publikrekord med 7000 personer. Tomas Anderssons berättarföreställning När vår herre skapade Bygdsiljum och allt det andra har en stor efterfrågan och turnerar i länet även under kommande år.

Inom ramen för bolagets berättaruppdrag sker ett främjandearbete, bland annat genom årets berättarkommun där Malå avslutats och Vännäs haft sin invigning, och olika publika berättararrangemang för vuxna och barn.

Finansieringen av teaterns berättarverksamhet går från 2025 in i bolagets verksamhetsanslag och drivs därmed inte längre som projekt. Berättaruppdraget kommer att integreras i hela bolagets verksamhet. En organisatorisk förändring genomförs under hösten i syfte att bredda det berättande uppdraget till fler avdelningar och verksamhetsgrenar.

Skellefteå Kulturhus har av sagt sig uppdraget att leverera ljus- och ljudtekniska tjänster till Västerbottensteatern från och med 1 december 2024. Rekrytering genomförs av ljus- och ljudtekniker för att säkra verksamheten framöver.

Den nu gällande visionen och treåriga verksamhetsplanen med strategiska mål (se ovan) kommer att vara vägledande för Västerbottensteaterns verksamhetsplanering. Rekryteringen av den nya konstnärliga ledaren som tillträdde våren 2024 är central del i teaterns förutsättningar att utvecklas konstnärligt.

Genom de tre verksamhetsgrenarna – egna teaterproduktioner, främjande av berättandet i Nordiskt Berättarcentrum och UngHästens verksamhet för barn och unga – har bolaget en stabil grund för uppdragsuppfyllelse och möjlighet för verksamhetsutveckling. I samtliga delar är den konstnärliga kvalitén, en hög relevans och det publika mötet självklara fokus. Förankringen i regionen är gedigen och ger en bra grundförutsättning för bolaget. Det regionprojekt som genomförts under 2024 har gett kunskap och kommer att skapa samsyn om förväntningar mellan bolaget och arrangörerna. En ytterligare framgångsfaktor för bolaget är det hållbarhetsarbete som genomförs, både internt i bolaget och inom ramen för olika samarbeten.

Utmaningen under kommande år att ha närvaro i hela länet kvarstår. Utöver att det är en resursmässig fråga för bolaget, handlar det också om muskler hos de olika arrangerande parterna, där en förstärkning i arrangörsledet är en central del.

Västerbottensteatern har under 2024 en prognos som ligger i balans gentemot budget, detta trots en lägre publiknivå än den prognostiserade för vårens produktioner, sommarteatern oräknad. Inflationen och prisökningar ger ökade produktionskostnader.

Ett utvecklingsarbete sker i bolaget gällande övriga externa finansieringsmöjligheter. Bolaget har en lång erfarenhet av samarbeten och sponsorskap, vilket bör vara en framgångsfaktor i detta arbete.

Dialog förs med Skellefteå kommun för att klargöra nivå på anslagsförändring som förändringen avseende upphörandet av Skellefteå Kulturhus uppdrag att leverera ljus- och ljudtekniska tjänster till Västerbottensteatern. Rekrytering genomförs av ljus- och ljudtekniker för att säkra verksamheten, vilket riskerar att innebära en merkostnad jämfört med tidigare lösning.

Uppräkning av det statligt tilldelade anslaget inför verksamhetsåret 2024 skedde inte i enlighet med den tidigare normerade beräkningen. Tillsammans med att övriga anslag inte uppräknats enligt tidigare indexnivå blir konsekvensen en urholkning av anslagen vilket påverkar bolagets ekonomi negativt.

Om inte uppräknningen av anslagen från stat, region och kommun återgår till den tidigare normen med indexuppräkning, kommer urholkningen av grundfinansieringen för bolaget fortgå, vilket skulle innebära långtgående konsekvenser för möjligheten att uppfylla bolagets uppdrag.

Tillsammans med att även övriga aktörer inom skolor, studieförbund och andra organisationer påverkas negativt av bortfall av indexuppräkning och i vissa fall rena sänkningar av anslag, finns en risk att scenkonst och kultur inte kommer att kunna tillgängliggöras för länets medborgare.

Hållbarhet och jämställdhet

Västerbottensteatern har sedan ett antal år tillbaka fört in frågan om hållbarhet i dess samtliga dimensioner (ekologiskt, socialt och ekonomiskt) i ledningsgruppens arbete, dels för att identifiera fokusområden, dels för att säkra ett långsiktigt strategiskt och kvalitetssäkrat arbetssätt. En hållbarhetspolicy och tillhörande rutiner uppdateras årligen.

Under 2024 sker en analys och förberedelsearbete inför den EU-lagstiftning (CSRD) som träder i kraft 2025. Arbetet sker inom ramen för Skellefteå kommunkoncern och med stöd av konsultbolaget Ramboll.

En avsiktsförklaring är framtagen med Norrlandsoperan AB om att de båda bolagen ska samarbeta i utvecklandet av strategier och arbetssätt för en hållbar scenkonst. En inledande heldagsworkshop är genomförd med fokus på hur scenkonstproduktioner kan skapas ekologiskt hållbart. Ett ytterligare steg har varit att titta på vilka sätt närvaro och resande kan ske hållbart, utan att ge avkall på vårt konstnärliga uttryck och fullt ut genomföra vårt uppdrag.

När det gäller jämställdhet innehåller bolagets arbetsmiljöpolicy frågor om likabehandling, mångfald, jämlikhet och jämställdhet. Med utgångspunkt i policyn finns en plan för likabehandling, med åtgärder som revideras årligen. I planen framgår mål, åtgärder och arbetssätt för likabehandling. Det finns även en rutin för kränkande särbehandling och trakasserier där det framgår ansvarsfördelning, exempel på företeelser som inte är tolererade och hur medarbetare ska gå tillväga. Ett utvecklingsområde är att hitta rätt verktyg för genomförande av breddad rekrytering för en större mångfald.

Utöver det ovan nämnda finns för produktioner och projekt en checklista som föregår produktionsbeslut. Checklistan syftar till att skapa reflektion över representation av skådespelare och personal, vilka berättelser/perspektiv som har lyfts i produktionerna, vilka grupper som gestaltas och på vilket sätt. I checklistan är jämställdhet en central aspekt.

Fem prioriterade insatser i verksamheten

1. **Publiken** - Västerbottensteaterns föreställningar lockar en större publik som är mer varierat sammansatt och som speglar hela samhället. Varje säsong tillkommer publik och deltagare som möter Västerbottensteatern för första gången.

Prioriterad insats:

Etablera nya långsiktiga samarbeten som möjliggör för fler förstagångsbesökare till teatern.

2. **Konsten** - Konsten som presenteras av Västerbottensteatern är en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Relevant i samtiden, med målsättning att beröra alla som tar del av den.

Prioriterad insats:

Använda metoder där insamling av berättelser från platsen ligger till grund för framtida teaterproduktioner.

3. **Kvaliteten** - Verksamheten vid Västerbottensteatern genomsyras av hållbarhet – ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Vi verkar i ständig utveckling med fokus på kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet.

Prioriterad insats:

Stärka de påbörjade arbetssätten för att skapa hållbar scenkonst, inom bolaget och genom samarbeten med andra aktörer.

4. **Kontexten** - Kulturupplevelser öppnar för nya världar, vidgar människors sinnen och är en nyckel för det demokratiska samtalet. Västerbottensteatern är en stark kulturpolitisk röst och en självklar del i samhällsutvecklingen, lokalt, regionalt och nationellt.

Prioriterade insatser:

Utveckla befintliga samarbeten med andra aktörer inom regionen för att stärka infrastrukturen och möjliggöra för fler att både delta i och ta del av teater och annan scenkonst.

Skapa förutsättningar för Västerbottensteatern att närvara på arenor där kulturpolitiken bör ha en större plats.

Delårsbokslut per 2024-08-31

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till +1.7 mkr mot budgeterade +0.4 mkr. Avvikelsen förklaras huvudsakligen av en högre fakturering inom den affärsdrivande verksamheten, reglering av semesterskulden under perioden juli-augusti samt lägre avskrivningar än mot budget.

Bolaget förväntas redovisa ett positivt resultat mot årets budget som initialt beräknades till -0.3 Mkr. Detta beror delvis på att verksamheten erhållit 0.6 mkr i momsåtervinning avseende beskattningsåret 2018 samt en ökad omsättningen och kundtillströmningen avseende programvaran Sofie.

Internkontroll

Den samlad bedömning av Internkontrollarbetet 2023 visar att internkontrollplanen innehåller de aktiviteter som har bedömts vara tillräckliga för att säkerställa en god intern kontroll. Samtliga kontrollaktiviteter har genomförts. Vissa åtgärder löper över flera år och kommer att fortsätta kommande år.

Den samlade bedömningen a 2024 års internkontroll är att den varit tillräcklig och fungerat på ett tillfredsställande sätt. Kontrollresultaten visar att verk-samheten i allt väsentligt drivits i enlighet med fastställda mål, lagar och regelverk.

I internkontrollplanen för 2024 beskrivs att internkontrollplanen innehåller de aktiviteter som har bedömts vara tillräckliga för att säkerställa en god intern kontroll. Planen tydliggör hur kontrollerna ska gå till och vem som är ansvarig för dem samt vem som utför kontrollerna. Resultatet av kontrollerna och en utvärdering av internkontrollarbetet ska återrapporteras för beslut i nämnden/bolaget enligt fastställd tidplan.

I riskanalysen för 2024 har 14 risker bedömts. Utifrån dem har 13 processer identifierats i interkontrollplanen. Samtliga processer har följts upp under 2024.

Rekommendationer från lekmannarevisionens grundläggande granskning:

- Säkerställa att verksamhetsplanen för år 2024 är möjlig att följa upp genom att besluta om indikatorer till målen.
- Säkerställa en ändamålsenlig hantering av bolagets allmänna handlingar genom att exempelvis:
 - o Fastställa informationshanteringsplanen och säkerställa att det finns en rutin för att revidera planen.
 - o Säkerställa att det finns ett godkänt system för digital arkivering av allmänna handlingar.
 - o Säkerställa att bolagets protokoll förvaras på ett betryggande sätt och att protokoll och bilagor finns sammanhållna i de digitalt signerade protokollen.
- Säkerställa att beslut om viktiga styrdokument tydligt framgår av styrelsens protokoll.

Utifrån rekommendationerna finns den del att utveckla när det gäller bolagets administration och hantering av allmänna handlingar och protokoll, samt protokollens utförande.